

بسم الله الرحمن الرحيم

نقشه‌راه برای برون‌رفت از بحران افغانستان

دیدگاه

این نقشه‌راه که در نتیجه سه دور گفتگوهای روند ویانا برای یک افغانستان مردم‌سالار، شکل گرفته است، چشم انداز ایجاد و احیای یک نظام مبتنی بر قانون اساسی در افغانستان را ترسیم می‌کند. این سند، ختم بخشیدن به سلطه ظالمانه طالبان و پایان یافتن نقض سیستماتیک حقوق بشر و رفع اعمال آپارتاید جنسیتی را در افغانستان مدنظر داشته و در تلاش برای پیدا کردن راه‌های مشارکت اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مردم کشور ما می‌باشد. همچنین، تلاش برای جلوگیری از کشتار گروه‌های قومی و مذهبی به ویژه هزاره‌ها به واسطه گروه‌های تروریستی، کشتارهای سیستماتیک و هدفمند، کوچ اجباری مردم بومی و غصب زمین‌های شان توسط طالبان، و نیز تهدید بالفعل گروه‌های تروریستی متحد آنها برای امنیت منطقه‌یی و جهانی، از دیگر مواردی است، که روند ویانا به آن توجه دارد.

این نقشه‌راه، تشکیل یک چتر گسترده را با مشارکت زنان، مردان، اقوام و تمامی احزاب و گروه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی افغانستان، یگانه راه حل بحران کشور می‌داند. اهداف کلیدی این نقشه‌راه، ایجاد یک نظام سیاسی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی، شهروندی و دموکراتیک است که در آن حاکمیت و مشروعیت از اراده آزاد مردم ناشی می‌شود. چنین اقتدار سیاسی باید مبتنی بر قانون بوده و محتوای اصلی آن را عدالت، تضمین حقوق و آزادی‌های شهروندان در یک افغانستان متحد، مرفه، با ثبات و عاری از تبعیض و خشونت، شکل خواهد داد. افزون بر آن، این سند اهمیت بسیج نیروها، به ویژه زنان و بازگرداندن جایگاه بین‌المللی افغانستان و تقویت روابط هماهنگ میان مناطق و گروه‌های قومی مختلف را یک امر حیاتی می‌داند.

اصول:

باور و التزام به:

۱. حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و وحدت ملی افغانستان
۲. ایجاد یک نظم مبتنی بر قانون اساسی و انتخابات
۳. ایجاد و تامین «امنیت انسانی»، توسعه پایدار و ثبات سرتاسری
۴. تامین عدالت و دوری از تبعیض، خشونت و افراط‌گرایی
۵. ترویج فرهنگ هم‌دیگر‌پذیری به دور از گرایش‌های قومی، زبانی، فرهنگی، مذهبی، جنسیتی و سیاسی.

اهداف:

- تقویت و گسترش هماهنگی و انسجام میان نیروهای مخالف طالبان
- تقویت زمینه‌ها برای تامین عدالت اجتماعی و لغو هرگونه تبعیض ساختاری و سیستماتیک و استبداد در کشور
- زمینه‌سازی برای بحث در مورد قانون اساسی از جمله نوعیت نظام سیاسی آینده
- بسیج عمومی گروه‌های مخالف و مقاومت ضد طالبانی در داخل و خارج کشور
- احیای جایگاه شایسته افغانستان در جامعه بین‌المللی
- پاک‌سازی کشور از وجود گروه‌های تروریستی، افراطیت و مراکز آموزشی آنها
- پایان‌بخشی به فرهنگ معافیت قضایی و انفاذ قانون به صورت یک‌سان و یک‌دست.

میکانیزم اجرایی:

اشتراک‌کنندگان روند ویانا بر این باور اند که هماهنگی و همکاری میان تمامی نیروهای سیاسی، امنیتی، مدنی، فرهنگی، اجتماعی و شخصیت‌های متنفذ مخالف طالبان ضروری بوده و بخاطر عملی شدن آن اقدامات اجرایی ذیل را پیشنهاد می‌کنند:

اول

برقراری تماس، حفظ و گسترش روابط نزدیک و جلب حمایت تمامی جریان‌های مخالف وضعیت که در جستجوی یک نظام سیاسی جایگزین مبتنی بر ارزش‌ها و معیارهای دموکراتیک می‌باشند.

دوم

۱. تهیه فراخوان از سوی گروه کاری روند ویانا به همه جریان‌ها و شخصیت‌های سیاسی، مدنی، امنیتی و فرهنگی افغانستان جهت معرفی افراد شایسته برای عضویت در کمیسیون تدوین دیدگاه‌ها و طرح ساختار بدیل، با رعایت تناسب جنسیتی، قومی و مذهبی.

۲. ایجاد کمیسیون به منظور تدوین دیدگاه‌های مشترک متکی به ماده اول اعلامیه نخستین نشست ویانا و مفاد سایر کنفرانس‌های مرتبط، به منظور نهایی کردن طرح برون رفت از بحران و شکل دادن یک ساختار سیاسی جامع و بدیل برای افغانستان.

سوم

۱. برگزاری یک نشست سراسری و همه‌شمول به خاطر استماع گزارش کاری کمیسیون و نهایی سازی اسناد پیشنهادی در مشارکت با جامعه جهانی

۲. تماس با کشورهای منطقه و کشورهای ذیدخل در قضیه افغانستان برای جلب حمایت آنها از دیدگاه مشترک به منظور برون رفت از بحران و حمایت از ساختار سیاسی بدیل و مفاد اسناد کنفرانس‌های گذشته.

چهارم

۱. هم‌زمان با موارد فوق‌الذکر، حمایت از تداوم مقاومت مردم افغانستان و دادخواهی مداوم و منظم در مجامع بین‌المللی در باره وضعیت اسفبار انسانی مردم به ویژه زنان و دختران
۲. تداوم رابطه با نهادهای حقوقی و قضایی بین‌المللی به ویژه دیوان کیفری بین‌المللی در رابطه به جنایات ضدبشری و جنایات جنگی، کشتارهای سیستماتیک، تبعیض جنسیتی، تبعیض مذهبی، کوچ اجباری مردم بومی و بازداشت و شکنجه در زندان‌های طالبان.

نتیجه‌گیری:

نقشه‌راه روند ویانا یک برنامه استراتژیک برای ایجاد بدیل دموکراتیک و مؤثر برای افغانستان و تغییر وضعیت افغانستان زیر سلطه طالبان است. این روند به اصل اشتراک دموکراتیک مردم افغانستان، و همکاری‌های اصول‌مند منطوقی و بین‌المللی تأکید دارد. گام‌های پیشنهادی در این نقشه‌راه برای هماهنگی میان نیروهای مردمی و ایجاد فضای همکاری و جلب حمایت مؤثر کشورهای منطقه و جامعه جهانی، تهیه شده است.

پروسة ویانا برای یک افغانستان مردم‌سالار

ویانا- اتریش

سیزدهم قوس ۱۴۰۲ برابر با پنجم دسامبر ۲۰۲۳